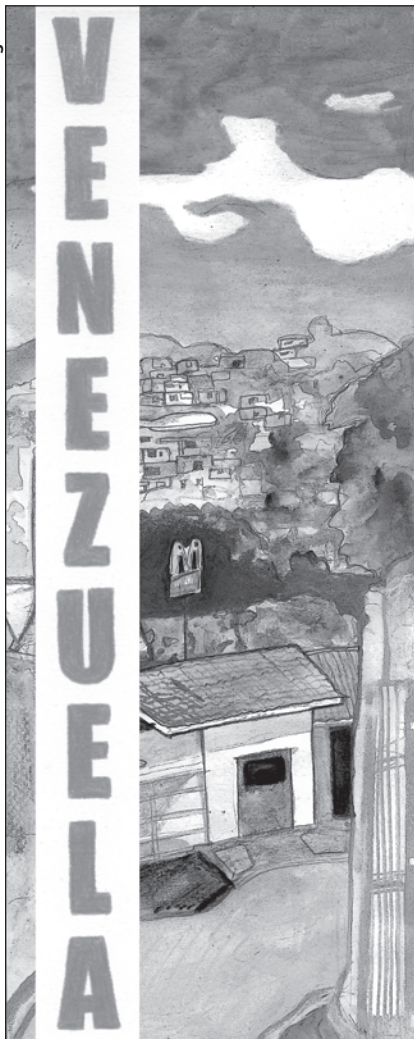

Venezuelan elämää sarjakuvantekijän silmin

©Ella Brigatti

Tiina Tuomala

Tiina Tuomala tekee Ella Brigatin kanssa sarjakuvaa Venezuelasta. Tässä artikkelissa hän kertoo vielä kustantajaa etsivän poliittisen mutta henkilökohtaisiakin sävyjä sisältävän albumin taustoista.

Maracaibo, Venezuela, 2002. Jouluaatto. Jouluaateria koostuu tonnikalasäilykkeistä ja riisistä. Vallankaappausyritystä seurannut, lähes kaksi kuukautta kestänyt yleislakko on saanut maan sekaisin. Kaupoissa ei ole enää ruokatarvikkeita ja polttoaine on loppunut, joten ihmiset eivät pääse mihinkään kodeistaan, jos he edes uskaltaisivat lähteä. Edellisenä yönä seinänaapurini huoneistoon murtauduttiin parvekkeen kautta. Vastapäisen talon aseistettu vartija ampui ryöstäjän.

Caracas, Venezuela, 2003. Istun bussissa, kun sen vieressä oleviin liikennevaloihin pysähtyy auto. Auton ikkunaan koputetaan. Pelästynyt naiskuskuri yrittää ajaa pakoon päin punaisia. Mies on jo nostanut aseensa naisen ohimolle ja osoittaa kelloa naisen ranteessa. Nainen ottaa kellon ranteestaan, avaa ikkunan ja ojentaa sen miehelle. Valot vaihtuvat, ja mies kaahaa moottoripyörällään karkuun naisen jäädessä paikoilleen.

Caracas, Venezuela, 2005. Seison aamuauringon paisteesta pienellä hiekka-

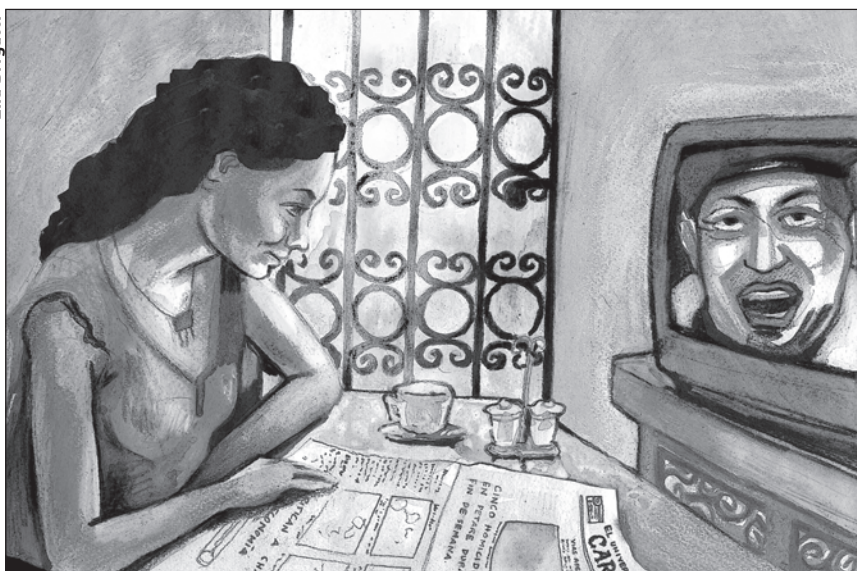
tiellä. Hiki virtaa pitkin selkää. Viereisestä hökkelitalosta astuu ulos keski-ikäinen mies tummissa prässihousuissa ja valkoisessa kauluspaidassa, joka on jo kulunut mutta täysin tahraton. Miehen kiillotetut mustat lakerikengät ovat hetkessä punaisen pölyn peittämät ja paita liimautunut selkään. Ympäroivissä hokeleissa soi salsa eri radiokanavilta. Korkeammalta saman rinteen laelta kuuluu muutama laukaus, eikä kukaan muu kuin minä reagoi mitenkään. Slummissa on alkanut uusi aamu.

Helsinki, 2006. Ensimmäiset aukeamat minun ja Ellan Venezuela-sarjakuvaan ovat valmiit. Kerrottavaa riittää. Sarjakuvan tapahtumat ovat hyvin henkilökohtaisia. Olen viettänyt useita vuosia Latinalaisessa Amerikassa. Brasiliassa, Rio de Janeirossa asuin slummissa katulasten kanssa. Alueella oli käynnissä huumejengien välinen sota, joka jatkuu edelleen. Monet lapsista, joiden kanssa asuin tai työskentelin, ovat kuolleet huumeisiin tai luoteihin.

Venezuelassa tein työtä katulasten ja guajiro-intiaanien parissa. Siellä köyhät asuvat peltihökeleissä ja kulkevat paljain jaloin repaleisissa vaatteissa. Talouksa on maalattiat. Perheenjäsenet nukkuvat vuorotellen, koska kaikille ei ole makuutilaa samalla kertaa. Muutaman kilometrin päässä vastapäisellä vuorella on upea hienostoalue, jossa jenkki-maasturit kiiltelevät pihamaalla. Vahtikoirat haukkuvat kaltereiden takaa ja suojamuurien päällä kiertää tappava sähköaita. Slummista kuuluviin laukauksiin on totuttu, mutta koko hienostoalue on erotettu omaksi alueekseen. Vartijoilla on lupa ampua luvattomat kulkijat. Näiden kahden asuinalueen välissä on iso tie, jonka varressa oleva McDonaldsin kyltti näkyy kumpaankin suuntaan.

Venezuela-sarjakuvamme on poliittinen. Se kertoo epäoikeudenmukaisuudesta ja eriarvoisuudesta rikkaiden ja köyhien välillä. Se kertoo siitä todellisuudesta, jossa ihmiset oikeasti elävät. Sarjakuvassa otetaan kantaa myös Venezuelan machokulttuuriin. Tarinassa ei ole lainkaan mieshahmoja vaan myös kaikkia perinteisiä miesten töitä tekeviä naisia.

©Ella Brigatti

Laran aamukahvihetki uutisten parissa.

Päähenkilö Lara on varakkaan perheen tytär. Hän opiskelee yliopistossa ja asuu yksin. Muu perhe on muuttanut Miamiin Venezuelan poliittisen tilanteen takia. Välit vanhempiin ovat viilentyneet. Laran äiti on yllissyyteen tottunut kotirouva, joka ei ymmärrä, miksi Lara haluaa opiskella ja elää ”maassa, jossa nuorilla ei ole tulevaisuutta ja jossa rikkaus on rikos”. Lara on elänyt hyvin suojattua elämää, mutta hän ei koe olevansa etuoikeutettu.

Laran maailmankuva saa naarmuja, kun hän tutustuu opiskelutoveriinsa Silviaan. Silvia on anarkisti, joka vaahtoa kuilusta rikkaiden ja köyhien välillä, köyhyyden ja työttömyyden kasvusta, maan poliittisesta tilanteesta sekä naisten ja lasten huonosta asemasta. Silvia itse on köyhästä perheestä ja asuu slummissa, mitä Lara ei tiedä. Silvian köyhyys ei ole hänelle itselleen ongelma. Ongelma on se, että Lara on kieltänyt köyhyyden olemassaolon. Sarjakuva on Laran kasvutarina.

Sarjakuvan piirtäjä Ella Brigatti työskentelee elokuva- ja tv-alalla puku-suunnittelijana ja on tehnyt aiemmin muun muassa lastenkirjakuvituksia. Ella halusi tehdä sarjakuvaa aikuisille ja kysyi, kiinnostaisiko minua kirjoittaa kokemuksistani.

Aloitimme sarjakuvan kehittelyn reilu vuosi sitten. Keväällä 2005 matkustimme Venezuelaan. Keräsimme aineistoa ja teimme muistiinpanoja. Ella piirsi

eElla Brigatti

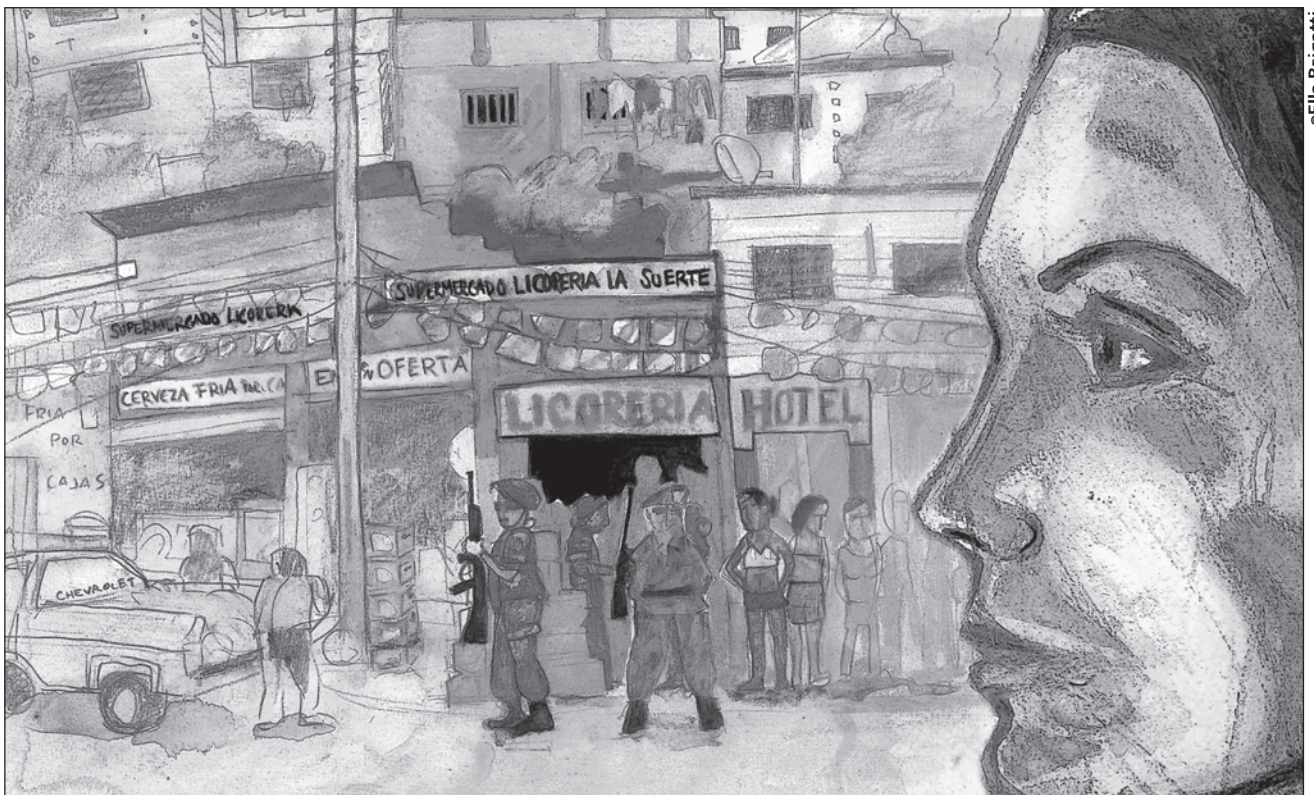
Venezuelan todellisuus paljastuu vähitellen Laralle.

luonnoksia. Suomeen palattuamme mietimme hahmoja ja tapahtumapaikkoja.

Ellan piirrosten pohjana ovat Caracasin ja Maracaibon aidot katunäkymät. Viittaukset poliittisiin tapahtumiin perustuvat omiin kokemuksiin ja lehtijuttuihin. Hieman Enki Bilalin sarjakuvien tyylin viittaavissa kuvissa rumasta tehdään kauniita. Poliittisia ja yhteiskunnallisia asioita voidaan näyttää kuvituksessa ilman, että niitä mainitaan tekstissä lainkaan. Teksti vie tarinaa eteenpäin omalla

tasollaan, siinä ajatellaan ja keskustellaan. Se mitä kuvissa näytetään ja mistä milloinkin puhutaan eivät aina edes liity suoranaisesti toisiinsa.

Sarjakuvamme aihepiiri on vaikea ja nostattaa tunteita pintaan. Kurjuudesta ja epäkohdista on hankalaa puhua, koska ne ovat niin kaukana meidän todellisuudestamme. Sarjakuvan vahvuus välineenä on kuitenkin siinä, että kaiken voi kertoa niin, ettei kukaan kyseenalaista. Kun voi näyttää, ei tarvitse selittää.

eElla Brigatti

Ella Brigatin vesiväreillä toteutettu kuvitus pohjautuu Maracaibon ja Caracasin aitoihin katunäkymiin.